

Mert Can Aksoy

Gerinme

Gerinme

UPAS Yayın

-27-

“Gerinme”

Mert Can Aksoy

Nisan 2020

upas.evvel.org

E-posta

upasnesriyat@gmail.com

Dünyaya bir koleksiyoncu, bir biyolog, bir şair, bir eğitimci, bir fizikçi, bir filozof ve bir sürü şey olmak üzere yetiştiriliyoruz. Ya da bunun zorunda bırakıyoruz. Ben yaşamak istiyorum. Bir denize sadece deniz olarak bakabilmek. Bu nasıl mümkün olacak? Beyin sürekli genişliyor. Geri daraltılamaz. Bir anlığına da olsa dünyaya diğerlerinden sıyrık yeni, taptaze bir bakış. YAŞAMAK! Çekin beni.

"GÖRDÜKLERİM BENİ KÖR EDİYOR, İŞİTTİKLERİM SAĞIR. BİLDİKLERİM İSE ZİR CAHİL. BİLGİLERİME YENİ BİLGİLER EKLENDİKÇE CAHİLLİĞİM ARTIYOR. ÖNÜMDEKİ AYDINLIK BİR GÖZ BAĞI, YA BİR GERÇEĞİ GİZLİYOR YA DA -DAHA NE?- BİR IŞIĞI. BURDA ÇEMBERİ KAPANIYOR BU TUHAF ALABORANIN. BİLİNÇ YAŞAM ÜSTÜNE BİR BULUT GİBİ ÇÖKER; IŞIL IŞIL EVREN DONUK BİR LEKEYE, KARANLIĞA DÖNÜŞÜR.

YOK EDİN TÜM GÖRDÜKLERİMİ!"

MONSIEUR TESTE, P. VALERY

Anlık parlamaların insanıyım ben.

Bir şey görmemek için aynaya bakıyorum. Sıklıkla aynaya baktığım söylenebilir. Hakikaten dakikalarca bakmak üzere kalkıp ayna karşısına geçtiğim olur sık sık. Bunu amacın etrafında dolanan ve belli bir zaman sonra, amacın tamamen 'amacın etrafında dolanmakla' -yer değiştirmesiyle- şeklini bulan bir ritüel gibi yapıyorum.

Burada kendimi yok etmek değil söz ettiğim. Kendimle bir alakası olmadığını kabullenmeye çabalıyorum. Onun, görüntünün, sesin ve her şeyin.

Şeylere bakınca da aynını yapıyorum. Çünkü biliyorum, ayna her şey. Şeyleri Ben'e yansımalarıyla görebiliyoruz. Tüm bunların dışına çıkmak. Görme eyleminin birden son bulması. Dışarıdan ve içeriden görüşün kesintiye uğraması, nihayete ermek. Ölüm, tüm gerilimin artık son bulduğu o ana kucağı! Çekin beni ya da kopartın, gergin olmayı kopartın. Sesleri de, sesleri de yankısıyla duyuyorum. Hiçbir ses hiçbir şey ifade etmesin. Yeni doğmuş bir çocuğunki gibi. Anlamsız bile değil çünkü anlamlandırmanın zerresi yok. Onlar sadece var ve ben sadece varım. Bu bile değil, anlayasınız diye. Ne bir gerilim var ne bir gevşeklik. Hiçbir ilişki yok. Öylece uzanıvermek istiyorum. ÇEKİN BENİ!

'Vahim olan vukû buldu.' Yaşıyorum.

2/2/19

Bir günlük yazmanın ağırlığı. Günlüğe yazmak
üzre yaşamak. Böylesinden korkuyorum.

6/2/19

Üst geçit ferahlığı ve büyük okyanus yorgunluğu.
Sadece iki.

7/2/19

Sahaf bir ağabey anlattı. ‘Bir gün, şangır şarıl rahmetin boşaldığı, günün aymamış gibi kapalı olduğu bir kesitte; öğle vaktiydi birkaç arkadaşla oturuyorduk. İçeriye sıırıslıklam bir delikanlı girdi. Ne selam ne sabah! ‘Yunus Divanı’ diye bağırdı. ‘Bana bir Yunus Divanı verin!’ Şaşkın şaşkın ‘Karşındaki rafta olmalı.’ dedim yukarıdan. Görebilmek için aşağıya sarktım. Belli bir sayfayı arıyordu, ağzını kıpırdatarak okudu, kapattı, üç kez öpüp başına koydu ve yerine bıraktı kitabı. Çıktı gitti.’ Bunu dinledikten beri özellikle yağmurlu havalarda Yunus Divanı’nı açıp o delikanlının hangi sayfayı, hangi şiiri okuduğunu bulmaya çalışıyorum.

11/2/19

Savařta dūřmanlar karşı tarafın ölülerini bir gölge olarak kendilerine katar. Kimin gölgesi daha büyük-se o kazanmıştır. Tarihçiler, hiç acımamalı onlara, gölgeyi fenerlerle okumaya çalışırlar.

12/2/19

‘Musa Rabb’ine ‘bana senden soracak olurlarsa onlara ne cevap vereyim?’ Rabb’i ona şöyle buyurdu: ‘Ben, ben olanım.’

‘Ben bir başkasıdır’ (Rimbaud)

‘Allah, kıskançlık nedeniyle ve ‘başka’ vasıtasıyla bu gerçeği örttü.’ (İbn’ül Arabî)

Telefonda arkadaşımınla konuşurken birden en büyük korkumun uçsuz bir okyanusta sonsuza dek yüzmek zorunda kalmak olduğunu söyledim. Bunu düşünmek bile eklemlerimi yormaya yetiyor. ‘İyi de, sonsuza dek zaten yüzemezsin, ölürsün. Korkma.’ dedi.

24/3/19

Bir Meditasyon Deneyimi

Bir sürü düşünce, kovmak için uğraşmıyorum. Sadece nefesine odaklan ve gözlerinin önündeki müthiş karanlığı görmeye çalış. Jodorowski 'Gözlerinizi kapadığınızda evreni gördüğünüzü düşünün' diyor. Komik. Gülesim geliyor. Yokuş aşağı hızla giden bir arabadaymışım gibi. Belli bir zaman sonra organlarımın ağırlığını hissetmiyorum. Bunu zaten hissediyor muydum? Dalgalı bir denizdeymişim gibi. Kalp atışımı ve damarlarımı duyuyorum. Birden karanlıkta oluşum korkuttu beni. Bir musluk sesi. Sinir bozucu. Suyu düşünüyorum. Su çağrışımları. Bir filmi hatırlatıyor ama bulamıyorum. Boşluk. Nasıl bir boşluk olabilirim? İçimde bir boşluk belirleyip oradan genişlemeye çalışıyorum. Yapabiliyorum. Tüm hücrelerime içeriden güç uygulayabiliyorum. Gözlerimdeki sonsuz karanlığın ufkunu görmeye çalışıyorum. Şimdi aynısını, yavaş yavaş içe doğru. Büzülüyorum. Bu daha zor. Nefesini say. Hiçbir şey düşünme. Hepsinden kurtulabiliyorum ama 'hiçbir şey düşünmemeliyim' düşüncesinden kurtulamıyorum. Kendimi yavaşça geriye bıraktım. Başlamadan önce, saatin tik takları sessizliği bozmasın diyerek pillerini çıkarmıştım. Geri takmak için yeltendiğimde bunun elifi elifine bir şey olduğunu fark ettim.

26/3/19

Rüya üzerine yalan söylemek mümkün değil. Yarat-
tığın bir rüyayı başkalarına anlattıkça en az diğerleri
kadar gerçek geliyor. Bunun en tehlikeli yanı tüm
rüyalarının kurmaca olduğu düşüncesine kapılmak.
Bir başka büyük tehlike ise mitler. Biraz içine girin-
ce dünyayı, bir mit olarak görmeye başlıyorsun.
Günlük olaylar bile senin için akıl almaz derecede
gizemli ve önemli hâle geliyor.

27/3/19

Yerde yığılı alkanlar içinde bir kadın, yanı başında
bir oğlan çocuğu, mırıldanır gibi şarkı söylüyor.

Sonunda Şakuntalâ geldi. Tüm gün elimde tuttum
durdum.

Hind, Cemil Meriç'in Hind'i. Koca bir dünyanın eşi-
ğindeyim. Eşikten ibaret bir dünya. Hind, göğsümde
rakkase bir heykel.

28/3/19

Sahibinin sesiyle konuşuyor. Tüm büyüklüğü de ondan, diyorum. Bir çiviyle bir kancayla yapıyorum derisine. Tıs yok. Bölüşüldü masallar, diyor, benim diyor, derim ondan kalın. Ha ha ha.

‘İnsanın yazdıkça kendini tanması’ ne demek? Etrafım bunu geveleyip duranlarla dolu. Yazdığına hızlıca dönüşmek. Tümü bu.

İstanbul'un öte tarafında bülbül var dediler. Ben bülbül falan deyince kuş sandım. Bir de baktım, karılar. Ama fabrikayla para istiyorlar. İstanbul'un en güzel yeri ora. Ben para vermedim, nereden bulayım o kadar para.

Kaya kayaya bakar
Öküün ağnı sakar
İstanbul'un kızları
Körpe oğlanlara bakar

Ellerime baksanıza, bitmişim ben.

-Kahvehaneden

Tarkovski'nin günlüğünü okuyorum. Boncuk Oyunu'nu ne kadar sevdiğini yazıp durmuş. Ben de, ben de!

1/4/19

Hatıralarım bir köpek gibi; onları ıslıkla çağırıp takla attırıyorum.

‘Sesleri rüzgârda ölen / Av borularıdır anılar’
(Apollinaire)

İbrahim’in elindeki baltaya tapıyorum.

Tanrı bütün dolaysızlıkları ortadan kaldırandır. Peki şiir? Doğrudanlığın kaçınılmaz olduğu yer. Doğrudandır çünkü kendisi üzerinden yine ancak kendisi üzerine yığılabilir.

2/4/19

‘Güneşin ya da ölümün yüzüne doğrudan bakamazsın’

İkisine de gözün kapalı bakabilirsen göreceğin tek şey
kırmızı: YAŞAM!

7/4/19

Ya İbrahim'in öldürme arzusuna karşı İsmail'in kurban sesi, asıl kurbanı değiştirdiyse? Kim inanırdı bu hikâye. 'Şeytanın İncil'i okuduğu gibi okuyorsun Blake'i'

İbrahim rüyayı gördü ve itaat etti(oysa yorumlamalı mıydı) çünkü arzusuyla buyruk uyuştu. Sadakat bundan başka nedir ki? Sevgiden doğan ise en acısı, en korkuncu.

9/4/19

Tamamen yanlış anlaşılma üzerine kurulmuş bir baba oğul ilişkisi. Babanın sonsuz sevgisi ve oğlanın sonsuz, doldurulmaz eksikliği.

Tümden reddediş, tümden kabulleniş kadar tehlike-
lidir.

Kardeşini sırf kıskandığı için öldüren bir çocuk, an-
ne babanın çaresizliđi.

Kardeşini yanlışlıkla öldürmüş bir çocuğun şaşkınlı-
đı, anne babanın çaresizliği.

19/4/19

‘Contradictoria ad invicem idem significant.
Çelişenler aynı anlama gelirler. İsa’nın söylediği her şeyi, Deccal de aynı zamanda söylemiştir. ‘

‘Kutsal’ çünkü çelişikliği barındırıyor, çelişikliğe bulanmış. ‘Kutsal’ çünkü ayrılığın, aklın ayırmasının(*kritik*) zerresi yok onda.

9/5/19

Dil'e maruz kalmak Ben'e sürekli uzaktan bakmayı şart koşuyor. (Uzak cehennemdir.) Dil yüzünden sürekli Ben'den bir başka gibi 'söz' ediyorum. Dil sürekli bir eksiklik doğuruyor. Şiir, dili kullanarak 'söz'ü kendi malı yapıyor.

14/5/19

Dileđinle yahut büyük zorluklarla fark etmez: Artık bir hayvan olmuşsan insan dostlarının hepsi senin için artık birer avcıdır. Terli inlemelerin, ulumaların, kişnemenin görkemine kendini bırakmadan etini feda et.

Kıyıda yan yatmış, kıyıda yan yatmış denize mi dokunuyorsun?

18/5/19

‘Ölümün gürlemesi evreni dolduruyor.’
Yaşamın elleriyle ovduğu pas: Ölüm.

Her şey Ben’e bürülü. Ben, ölümün işmarlarına dayanamayıp yerini terk ettiği zaman, üzerindikilerin tamamı yığılıveriyor.

13/6/19

Bugün dünyada şiirin bir yeri varsa(var mı?) o yer kendini reklamın dışında tutmakla koruyabilir. Şiir neredeyse, neye değmişse onun dışındadır reklam. Yine reklam neredeyse, nerelerden geçmişse onun dışındadır şiir. Çünkü şiirin kötüsü olmaz. Çünkü reklamın iyisi, kötüsü olmaz. Çünkü 'en önemli şey reklamdır, reklamın hiçbir önemi yoktur.'

‘Eskiden nerde ayakkabı, böyle şimdiki gibi.. nerde? Her yıl bir öküz kesilirmiş ev ahalisine deriden çarık yapmakçün. Yine bir yıl yatırmışlar öküzü, tam kesecekler, öküz konuşmaya başlamış: ‘ Biliyorum ihtiyacınız var beni keseceksiniz, sizden tek bir isteğim var, şu yüreğimi bir ineğin üzerine atın.’

Gençlik getti
Göğnüm geçti
Şo zamanın puştu
Çarkıma sıçtı

-Kahvehaneden

17/10/19

Tarkovski'nin filmindeki 'dökülen süt' görüntüsü akla karşı sunulmuş bir tez midir? Muhammed Hazretleri sütün 'akıl' olduğunu söyledi.

Zürafa sokak Midilli adasında mıdır?

Son iki aydır deli gibi Kitano izliyorum. Neden bilmiyorum ama bu herif bütün filmlerini bir minyatür çizer gibi çekmiş.

15/12/19

İki gündür kötü diş ağrısı.

Sabah arabada birini beklerken radyoda çalan şarkıyı müteakip ayaklarımı sallıyordum. Kaputa kara iri bir kedi çıktı. Yaklaşık on dakika kilitlendik birbirimize. Bir kediyle ilk defa bu kadar uzun süre baktım sanırım. Kedi bir şeyden huzursuz gibiydi, kalbinin müthiş hızlı attığını görebiliyordum. Müzik birden durdu. Ayağımı durdurdum, kedi birden atlayıp uçan bir halı gibi uzaklaştı. Birden kendime dönüp baktığımda kalbim çok hızlı atıyordu.

Babaannem, gece, kelebek. Seni seviyorum. Bu bir iftira değil.

17/1/20

‘Aradığın nasıl bir giz? Ne ben ne de kuzey okyanusu deniz ayısının yüzgeçli dört ayağı gizini bulabildik yaşamın.’ (Lautreamont)

Acılı bir gün. Tüm eklemlerim ağrıyor. Gerinme hissiyle başa çıkamıyorum. Boyum hâlâ şiddetle uzuyor. Çarmıhta gerinmeye ihtiyacım var.

Düşüncelerim tabutuma sığmıyor. Tükendiğim hissiyle uzandığım ölümden her seferinde parlak bir us ipiyle geri çekiliyorum. Hiçbir şeyi kavradığım yok. Tek istediğim ölümü çapkın sıvazlayışlarla kıvrandırabilmek.

‘İblis sana dokunduysa bu Allah’ın elinin tersiyle dokunuşu gibidir. Seni bir bakıma kutsal kılar değil mi? Bir çeşit ihtişamla seni eşsiz kılar. İzdırabın ihtişamıyla.’ (Penny Dreadful)

Yengilleşemiyorum.

4/3/20

In The Mood For Love

Ne zaman bu filmi izlesem -yahut dinlesem mi demeli?- kumsalda öylece uzanıvermiş üç metre boyunda bir kelebekmişim gibi hissediyorum. Ve koca bir çanın üzerinde, takk! diye vuracakken, keleşi görüp tokmağı vuramayan bir keleş hüznü çöküyor üzerime. Çekin beni!

upas

upas.evvel.org

İstanbul, 2020